

11.10.2017

Ärende/12

§ 379

Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om utvidgning av skolpsykologernas och skolkuratorernas Wilma-rättigheter

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att stå i kontakt med undervisnings- och kulturministeriet i syfte att få preciserande föreskrifter och/eller lagtolkningsanvisningar som hänför sig till organiseringen av elevvården. (Tuomas Rantanen)

Behandling

Ledamoten Tuomas Rantanen understödd av ledamoten Vesa Korkkula föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att stå i kontakt med undervisnings- och kulturministeriet i syfte att få preciserande föreskrifter och/eller lagtolkningsanvisningar som hänför sig till organiseringen av elevvården.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

4 omröstningen

Ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att staden utreder möjligheten att stå i kontakt med undervisnings- och kulturministeriet i syfte att få preciserande föreskrifter och/eller lagtolkningsanvisningar som hänför sig till organiseringen av elevvården.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 75

Zahra Abdulla, Alviina Alametsä, Maija Anttila, Ted Apter, Paavo Arhin-

11.10.2017

mäki, Katju Aro, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Sandra Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Abdirahim Mohamed, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Jarmo Nieminen, Jussi Niinistö, Laura Nordström, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Pekka Puska, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Paavo Väyrynen, Ozan Yarnar

Nej-röster: 1
Otto Meri

Blanka: 5
Pentti Arajärvi, Kauko Koskinen, Mika Raatikainen, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren

Frånvarande: 4
Eero Heinäluoma, Emma Kari, Nasima Razmyar, Sampo Terho

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 8
- 2 Arvio Wilma-oikeuksien myöntämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

11.10.2017

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Tuomas Rantanen och 22 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska ge skolpsykologerna och skolkuratorerna lika omfattande Wilma-rättigheter som lärarna har. Ifall det inte är möjligt att utvidga användarrättigheterna ska man utreda möjligheten att be elevernas föräldrar om tillstånd till detta.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter inom åtta månader.

Föredraganden hänvisar till utbildningsnämndens och rättstjänstens utlåtande och konstaterar följande:

Wilma är elevförvaltningssystemet multiPrimus internetanslutning. Wilma används bland annat på följande sätt: Eleverna och studerandena väljer kurser i Wilma, följer med sina prestationer, läser meddelanden och kommunicerar med lärarna. Lärarna matar in utvärderingar och frånvaro i Wilma, uppdaterar sina personuppgifter och kommunicerar med studerande och vårdnadshavare. Vårdnadshavarna följer upp och utreder studerandens frånvaro i Wilma, kommunicerar med lärarna och läser skolans meddelanden.

MultiPrimus innehåller rikligt med personuppgifter som anknyter till elevernas och studerandenas skolgång och studier.

Elevernas och studerandenas personuppgifter som sparas i Wilma och multiPrimus är en del av elevregistret och studeranderegistret. Till registret hör alla data som samlats in för att ordna elevernas och studerandenas undervisning oberoende av var de sparats.

Den registeransvariga ansvarar för behandlingen av personuppgifter. Den registeransvariga ska genomföra de tekniska och organisatoriska åtgärder som behövs för att skydda personuppgifterna mot obehörig åtkomst och olaglig behandling (32 § i personuppgiftslagen). För skyddande av personuppgifter används ett system för administrering av användarrättigheter. Arbetstagarna kan behandla enbart sådana personuppgifter som de behöver för sina arbetsuppgifter, och användarrättigheter till systemet beviljas därefter. Lärarna ska ha användarrättigheter till Wilma som fastställs enligt arbetsuppgifterna. Skolkuratorerna och skolpsykologerna har för närvarande inte användarrättigheter till Wilma.

Personuppgifter kan utlämnas ur personregistret enbart om det finns en lagstadgad grund för det eller om personen gett sitt samtycke till det.

Dessutom måste det finnas en grund för att få dessa uppgifter genom teknisk åtkomst.

De av elevernas och studerandenas personuppgifter som omfattas av elevregistret och registret över studerande kan vara offentliga eller sekretessbelagda.

Sekretessbelagda uppgifter kan utlämnas om det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter, eller om sekretessplikt har föreskrivits till skydd för någons intressen och denne samtycker till att uppgifter lämnas ut (26 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet). De som deltar i elevvårdsarbetet för en elev har rätt att få sekretessbelagd information som är nödvändig för att ändamålsenligt ordna undervisningen för eleven (40.2 § i lagen om grundläggande utbildning). I gymnasielagen finns en motsvarande bestämmelse (32 § i gymnasielagen). Vid behov ska man kunna motivera varför en sekretessbelagd uppgift utlämnats.

Offentliga uppgifter kan utlämnas om mottagaren enligt bestämmelserna om skydd av personuppgifter har rätt att införa och använda uppgifter av denna typ. Offentliga personuppgifter kan utlämnas även med den registrerades samtycke.

Om en kurator eller psykolog inom elevvården beviljas teknisk anslutning till ett personregister som skolan upprätthåller (Wilma-rättigheter), är det fråga om elektroniskt utlämnande av personuppgifter.

Enligt 41 a § i lagen om grundläggande utbildning, 33 a § i gymnasielagen och 43 a § i lagen om grundläggande yrkesutbildning får uppgifter ur de register som avses i lagarna lämnas ut med hjälp av teknisk anslutning till den som har rätt att få uppgifterna. Innan en sådan teknisk anslutning öppnas ska den som lämnar ut uppgifterna försäkra sig om att uppgifterna kommer att skyddas på behörigt sätt.

Personuppgifterna får utlämnas ur ett personregister enbart om det finns en lagstadgad grund till eller personens samtycke till det. Den som utlämnar uppgifter ansvarar för att utlämnandet sker i enlighet med lag. Uppgifter kan utlämnas enbart när en person har en lagstadgad rätt att få information och när rätten har att göra med utförandet av personens uppgifter. De utlämnade uppgifterna ska till sina användningssyften vara behövliga och riktiga.

Förutsättningarna för utlämnande av uppgifter ska bedömas från fall till fall, och då ska man bedöma vilka personuppgifter när det gäller ordnande av undervisning för en elev eller studerande som är klient hos en kurator eller psykolog som är nödvändiga för utförandet av kurators eller psykologens uppgift. Man ska inte bevilja skolkuratorer och

11.10.2017

skolpsykologer Wilma-rättigheter om eleven eller studeranden inte är klient hos elevvården. I detta fall ska man även bedöma om beviljandet av rättigheter förutsätter justering av den registerbeskrivning som gäller multiPrimus.

Det är inte möjligt att utan samtycke av vårdnadshavarna bevilja kuratorer och psykologer Wilma-rättigheter så att uppgifter om skolans eller läroanstaltens alla elever och studerande kan användas av kuratorn eller psykologen utan klientskap. Fostrans- och utbildningssektorn utreder möjligheten att be vårdnadshavarna om samtycke till att utlämna elevernas och studerandenas personuppgifter till kuratorer och psykologer. Samtycket ska vara en medveten viljeyttring.

Stadsstyrelsen uppmanar fostrans- och utbildningssektorn att vidta åtgärder i syfte att stärka skolpsykologernas och -kuratorernas Wilma-rättigheter, med beaktande av Dataombudsmannens utlåtande om lagtolkningen. Om ett tillstånd av vårdnadshavarna anses vara en förutsättning för att rättigheterna ska kunna ges, uppmanas sektorn att utreda möjligheterna att i förväg be om ett sådant tillstånd i anslutning till det övriga informationsutbytet med hemmen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Rantanen Tuomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 8
- 2 Arvio Wilma-oikeuksien myöntämisestä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 25.09.2017 § 877

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

11.10.2017

Ärende/12

Käsittely

25.09.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Otso Kivekäs:

Lisätään esittelijän perustelujen viimeiseksi kappaleeksi seuraavaa:

"Kaupunginhallitus kehottaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa ryhtymään toimiin koulupsykologien ja -kuraattoreiden Wilma-oikeuksien vahvistamiseksi, ottaen huomioon lain tulkintaa koskevan Tietosuojavaltuutetun lausunnon. Mikäli oikeuden antamisen edellytyksenä katsotaan olevan huoltajien luvan pyytäminen, toimialaa kehoitetaan selvittämään mahdollisuutta kysyä tällainen lupa ennakoivasti muun kotien kanssa käytävän tietojenvaihdon yhteydessä."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen.

18.09.2017 Pöydälle

11.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Opetuslautakunta 16.05.2017 § 67

HEL 2017-003505 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Wilma on oppilashallintojärjestelmä multiPrimuksen internetliittymä. Wilmaa käytetään muun muassa seuraavalla tavalla: Oppilaat ja opiskelijat valitsevat Wilmassa kurssveja, seuraavat suorituksiaan, lukevat tiedotteita ja viestivät opettajien kanssa. Opettajat syöttävät Wilman kautta arvioinnit ja poissaolot, päivittävät henkilötietojaan ja viestivät opiskelijoiden ja huoltajien kanssa. Huoltajat seuraavat ja selvittävät

11.10.2017

Wilman kautta opiskelijan poissaoloja, viestivät opettajien kanssa ja lukevat koulun tiedotteita.

Oppilashallintojärjestelmä multiPrimusta käytetään oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäynnin, opetusjärjestelyiden ja oppimistulosten hallintaan ja valvontaan. MultiPrimus sisältää runsaasti oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäyntiin ja opintoihin liittyviä henkilötietoja. Tietosisältö on kerrottu tarkemmin multiPrimuksen rekisteriselosteessa, joka löytyy Helsingin kaupungin internetsivuilta.

Wilmaan ja multiPrimukseen tallennettavat oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot ovat osa oppilasrekisteriä ja opiskelijarekisteriä. Rekistereihin kuuluvat kaikki oppilaista ja opiskelijoista opetuksen järjestämiseksi kerätyt tiedot riippumatta siitä, mihin ne on tallennettu. Rekisterinpitäjä on opetustoimen hallinnosta vastaava toimielin, opetuslautakunta. Rekistereitä ylläpidetään opetuksen järjestämiseksi ja tietoja käytetään koulujen ja oppilaitosten omassa toiminnassa.

Rekisterinpitäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi asiattomalta pääsylvä ja laittomalta käsittelylvä (henkilötietolaki 32 §). Henkilötietojen suojaamiseen liittyy käyttöoikeusjärjestelmä. Työntekijät voivat käsitellä vain sellaisia henkilötietoja, joita he tarvitsevat työtehtävissään ja käyttöoikeudet järjestelmään myönnetään tämän mukaisesti.

Esimerkiksi opettajilla tulee olla heidän työtehtäviensä mukaan määräytyvät käyttöoikeudet Wilmaan.

Henkilötietojen luovuttaminen henkilörekisteristä

Henkilötietoja voidaan luovuttaa henkilörekisteristä vain, jos siihen on laissa säädetty peruste tai henkilön suostumus. Sen lisäksi tulee olla peruste saada nämä tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Oppilasrekisteriin ja opiskelijarekisteriin sisältyvät oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötiedot voivat olla julkisia tai salassa pidettäviä.

Salassa pidettäviä tietoja voi luovuttaa, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty tai jos se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa (Laki viranomaisien toiminnan julkisuudesta 26 §). Oppilaan oppilashuoltotyöhön osallistuvilla on oikeus saada opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät salassa pidettävät tiedot (Perusopetuslaki 40.2 §). Tarvittaessa pitää pystyä perustelemaan, miksi jokin salassa pidettävä tieto on annettu eteenpäin.

Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa, jos luovutuksensaajalla on henkilötietojen suojaa koskevien säännösten mukaan oikeus tallettaa ja käyttää tällaisia tietoja. Julkisia henkilötietoja voi luovuttaa myös rekisteröidyn suostumuksella.

Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Henkilötietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Jos opiskeluhuollon kuraattorille tai psykologille myönnetään tekninen käyttöyhteys koulun ylläpitämään henkilörekisteriin (Wilman käyttöoikeus), asiassa on kysymys henkilötietojen sähköisestä luovuttamisesta.

Perusopetuslain 41 a §:n, lukiolain 33 a §:n ja ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain 43 a §:n mukaan kyseisessä laissa tarkoitettuihin rekistereihini sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tietoja luovuttava vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta. Tietoja voidaan luovuttaa vain silloin, kun siihen on laissa säädetty ja tehtävien hoitoon liittyvä tiedonsaantioikeus. Luovutettavien tietojen tulee olla kussakin käyttötarkoituksessa tarpeellisia ja virheettömiä.

Tiedon luovuttamisen edellytykset on arvioitava tapauskohtaisesti, jolloin tulee arvioida, mitkä kuraattorin tai psykologin asiakkaana olevan oppilaan tai opiskelijan opetuksen järjestämistä koskevat henkilötiedot kulloinkin ovat välttämättömiä kuraattorin/psykologin tehtävän hoidon kannalta. Wilmaa tulee kehittää siten, että oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen sähköinen luovuttaminen Wilman välityksellä tietoon oikeutetuille kuraattoreille ja psykologeille voidaan toteuttaa lainmukaisesti.

Wilman käyttöoikeuden myöntäminen kuraattoreille ja psykologeille niin, että koulun tai oppilaitoksen kaikkien oppilaiden ja opiskelijoiden tiedot ilman asiakkuutta ovat koulun kuraattorin tai psykologin käytössä, ei ole mahdollista ilman huoltajilta pyydettävää suostumusta. Opetusvirasto selvittää mahdollisuutta pyytää huoltajilta suostumus oppilaiden ja opiskelijoiden henkilötietojen luovuttamiseen kuraattoreille ja psykologeille. Suostumuksen tulee olla henkilön tietoinen tahdonilmaisu.

Käsittely

16.05.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

11.10.2017

Ärende/12

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Kati Laaksonen, lakimies, puhelin: 310 86628
kati.laaksonen(a)hel.fi